

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Problemata Evangelica Ut plurimum Emblematis
Coronata. Sive Quæstiones Curiosæ In singula Evangelia
Dominicarum Totius Anni**

Hartung, Philipp von

Egræ, 1689

Problema IX. Cur Arbor mala non possit bonos fructus facere? Dominica
VII. Post Pentecosten. Non potest Arbor mala bonos fructus facere. Matth.
7. v. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76102)

PROBLEMA IX.

Cur Arbor mala non possit bonos fructus
facere?

DOMINICA VII. POST PENTECOSTEN.

Non potest Arbor mala bonos fructus facere.
Matth. 7. v. 18.

§. I.
Quo sensu
accipiendâ
verba
Christi.

Raradoxum est, quod loquitur hodie Christus negans à mala arbore bonum fieri posse fructum. quid enim? nunquid arbor mala Latro in Cruce fuit, & talem tulit fructum, ut paradiso mox inferi meruerit? nunquid mala arbor Nabuchodonosor ita ut succidi deberit, & tamen pretiosissimos pœnitentiæ fecit fructus? nunquid omnes Ninivitæ, Samaritæ, plurimi Israëlitæ, aliquot insuper Apostoli arbores malæ fuere, & tamen quot quantosque ad gustum DEi fructus procreârunt? quin & hodie Turcæ, Judæi, Gentiles in malis habendi sunt arboribus, habent nihilominus fructus moralium virtutum tam sapidos, ut multi Catholici confundantur in eorum jejuniis, prolixis precibus, elemosynis, & aliorum Virtutum exercitio. Quid multis? negari non potest ab ipsismet Sylvestribus Arboribus dulcissimos produci posse fructus, si videlicet ramis mitiorum arborum inoculentur juxtâ id Pauli Rom. II. v. 17. *Tu autem cum Oleaster esses, insertus es in illis, & socius radicis & pinguedinis Olive factus es.* Respondet

ad hanc difficultatem Imperfectus homil. 19. & AUGUSTINUS lib. 2. de Serm. Domini c. 24. *quamdiu quis malus est, non potest facere fructus bonos, si enim bonos fructus fecerit, jam malus non est.* quæ responsio irrefragabilis est, si dicamus cum Theophylacto, Bedâ, Alberto Magno, Divo Thoma, Cajetano, Hugone, per malam arborem intelligi malam Voluntatem. mala enim voluntas licet opus ex se bonum operetur, malè tamen per depravatam intentionem operatur. Aliter Jansenius ad verba Christi attendens, qui non dixit: *Arbor mala non potest bonum fructum sed bonos fructus facere*, sic ait: non potest fieri, ut hominis boni fructus omnes, vel plures vel potiores sint mali, nec etiam potest fieri, ut hominis mali omnes vel plures vel potiores fructus sint boni, malus enim ordinariè operatur malè. Abulensis q. 29. per verba *non potest*, non impossibilitatem, sed magnam difficultatem esse accipiendam putat. non potest arbor mala fructus bonos facere, cur non? propter malam consuetudinem, de qua jam nunc dicentem consuetâ accipite benevolentia.

Verissimum est, quod Aristoteles

§. 2.

Facilius
pellem &
vitam,
quàm pra-
vam exue-
ris confue-
tudinem.

teles lib. 1. de memoria docuit: *consuetudo est quedam natura.* quàm difficulter Æthiops pellem, tam difficulter mutat pravus consuetudinem suam. *Æthiopem la-vo* dicebat Diogenes, cum depravatam corrigere studeret. Simili phrasi utitur Jeremias c. 13. *si potest mutare Æthiops pellem suam.* citius pellis & vita, quàm prava exuitur Consuetudo. *Tyrannis est consuetudo, difficilis que expugnetur* ait Sanctus Gregorius Nyssenus lib. de Virg. c. 19. & Sanctus Chrysostomus in 2. Corinth. 4. *magna est consuetudinis tyrannis, adeoque magna ut perinde cogat ac natura.* Lazarum vocat Epulo, invocâtque Abrahamum, ut illum suo ex sinu in infernum demittat; quo putas animo id fecit damnatus? crede Divo Chrysologo ita interpretanti Epulonius verba: *adhuc di-vitem malitia non deserit, quem jam possederat pœna, qui non se ad Lazarum vult deduci.* dedignatur Lazarum rogare & convenire, mallet illum socium pœnæ, quàm se ejusdem associari gloriæ. tanta vis est consuetudinis! & cur Abrahamus Epuloni supplici non consensit, ut Lazarus in domum Epulonis abiret, & quinque superstibus fratribus prædicaret? quia inveterati malorum sunt, nec credituri, licet mortui resurgant. Narrat Sanctus Gregorius lib. 4. Dialog. c. 36. militem Stephanum ad inferorum supplicia deductum reductumque ad superos, post horrendorum visionem tormentorum vitam nihilominus non emendasse, sed in pristina relapsum scelera impœnitentem spiritum exhalasse. De Cretenibus scribit Valerius lib. 7. c. 2. Cretenfes cum acerbissima execratione adversus eos, quos vehementer oderunt, uti volunt, ut malâ consuetudine delectentur optant. nimirum sicut consuetudine

S. Chryso-
logus ferm.
122.

bonâ nihil est melius, ita malâ nihil deterius.

Daphnem deperibat Apollo, sed illa perire quàm amare malebat, ideoque fugiens in laurum abiit, quam Apollo ut lib. 1. Met. canit Ovidius basiare non cessabat: *Oscula præbebat ligno*, è contra laurus renuebat: *refugit tamen oscula lignum.* nimirum assuescere multum est. *fugiamus consuetudinem* ait Sanctus Clemens Alexandrinus, *est enim barathrum*: impius cum in profundum venerit, contemnit prov. 18. v. 3. in profundum venire est peccatis assuescere ut explicat ep. ad Theodorum Divus Chrysostomus, huc cum devenerit, contemnit *Conscientiam* ait Hugo, contemnit supplicia, contemnit correptionem, pœnitentiam, omnemque medicinam inquit Lyranus.

De inveteratis peccatoribus locutus David, figlino vasi eosdem comparat Pf. 2. v. 9. *tanquam vas figuli confringes eos*, quæ expendens Chrysostomus hom. 1. de illuminat. observat, quodd quando DEUS populum ex captivitate liberare volebat, Prophetas jussit ingredi in officinam figuli, ut Jeremiæ 18. v. 2. videre est; at verò si captivitas esset perpetua & salus desperata vas fictile confringi mandavit: *nam confracta vasa fictilia jam nullâ emendatione corriguntur.* Tales erant Sodomitæ *homines pessimi*, à quibus ut abstraheretur Loth, necesse fuit, ut Angeli apprehenderent manum ejus, seu ut Hebr. habent apud Oleastrum: *fortifica verunt se viri in manu ejus.* quasi novæ vires necessariæ sint Angelis ad hominem ex mala consuetudine retrahendum. imò ipsius Dei hominis vires extendi oportet ad Lazarum aliquem ex sepulcro malæ consuetudinis provocandum, cum enim dixisset Christus Joann. 11. *Lazarus ami-*

S. (Clemens Alex.,
exhortat.
ad gent.

§. 3.
Peccator
inveterato
similis est
testæ ve-
tulæ.

Gen. 19.

amicus noster dormit, subjunxit mox, sed vado ut à Somno excitem eum. malè phrasin Christi intellexere Apostoli, quibus clariùs ille: *Lazarus mortuus est, eamus ad eum* v. 15. non dicit: *Vado*, sed: *eamus*, quia mortuus & fœtens Lazarus referebat habituatum peccatorem, cui convertendo Christum quodammodo multiplicari est necesse: *Eamus*.

§. 4.
In peccatorem inveteratum exercet demon utucapionem.

Pfal. 48. de iisdem inveteratis idem Psaltes differens: *hec via inquit illorum scandalum ipsis, & postea in ore suo complacebunt.* Sanctus Hieronymus legit: *current*, quasi dicat: initio pedetentim ibunt vias difficiles, deinde velociter properabunt, ab initio erit ipsa via peccatoribus scandalo, offendentur enim super peccati turpitudine, postea verò complacebunt sibi in ipsa turpitudine. qui in via semel cecidit, aut membrum casu fregit, attendet sibi cautiùs, at in via peccatorum accidit contrarium: *multiplicata sunt infirmitates eorum, postea acceleraverunt* Pf. 15. post eadem peccata, ut Genebrardus explicat, properaverunt, acsi novam fortitudinem à lapsu sicut Antæus à terra induissent. at dum currunt, verificatur Itatorum proverbium: *ca-vallus currens sepultura aperta*; infernus in Scriptura idem sæpè significat, quod sepulchrum (*sepultus est in inferno*;) in hoc incurunt, imò per postam approperant inveterati peccatores. unde quidam dixit: si quis tutò ad infernum mittere velit epistolam, committat eam homini inveterato malorum. Nec dæmones cum ejusmodi multum laborant certi de præda, in quibusdam dæmonum Conciliis interrogatus fuit dæmunculus, cur & ubi tam diu emansisset? respondit: ego laboravi, ut homo ille, cui deputatus eram, malos habitus compararet, deinde apud eundem diutius

mansi, ut ad actus malos habituatum tentarem, quibus auditis dæmonum princeps verberari dæmunculum præcepit inquiring: an nescis malos habitus esse dæmonibus peiores? an nescis habitus esse arbores adultas, quæ spontè fructificant? Sat erat efficere, ut arbores crescerent. Thomas Angelicus in Pf. 17. appositè: sicut homo præscriptionem acquirit possessione longi temporis super rem possessam, sic dæmon præscriptionem quandam videtur acquirere super peccatorem, cum illum diu possederit, adeo ut non nisi per DEi virtutem possit homo liberari ab ea servitute.

Habitus pravi sunt instar restium seu habitus corporalis, ex quibus vel nuptialis vel infernalis vestis conficitur, hinc Maldonato interprete conviva veste apta destitutus in carcerem mittitur. Hospes quidam vestibus suis gratias egit, & non Meccenati, quòd admisus fuerit ad triclinium, priùs enim in vulgari vestitu fuerat exclusus, ita multi habitibus suis bonis gratias agere possunt aut in habitus malos causam refundere, quòd ad convivium cœleste admittantur vel excludantur. *mos est bonus, mos est malus, hinc infernus, inde salus.*

Malæ vim consuetudinis expertus describit Sanctus Augustinus lib. 18. Confess. c. 5. *ex voluntate per-versa facta est libido, & dum servitur libidini facta est consuetudo, & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas.* en quomodo arbor mala bonum fructum ferre nequeat. exemplum non ita antiquum recentissimum ex Sancti Augustini ordine Concionator affert, cujus ipse

§. 5.
Tragicum peccatoris inveterati exemplum.

„oculatus fuit testis. Dum ædes „alicujus nobilis transirem, de fe- „nestra evocatus fui ad excipien- „dam confessionem ægri; ascen-
G di

„ di & inveni hominem jam expi-
 „ rantem, ad latus mulierculam
 „ concubinam, confessus mihi fuit
 „ æger peccata omnia, & quantum
 „ judicare potui cum dolore. verum
 „ ante absolutionem monui, illam
 „ bestiam esse exturbandam ex do-
 „ mo, rescindendam illam pernicio-
 „ sam amicitiam, adesse occasionem
 „ proximam relabendi, magnam ef-
 „ se vim corroboratæ in malo con-
 „ suetudinis, qualem in illo adver-
 „ teram. quid putatis ægrum re-
 „ spondisse? in supremo agone,
 „ in lucta cum morte, in introitu æ-
 „ ternitatis respondit, se id facere
 „ non posse, nec velle. abii ergo,
 „ cum revocatus mox redii, spe ple-
 „ nus aliam à coelo, misero injectam
 „ esse mentem, ipsum reperi sine o-
 „ mni sensu supremum trahentem
 „ spiritum in manibus Concubinæ
 „ tenentis ardentem cereum. Sic
 „ moritur, qui dum vita superest in
 „ malignæ consuetudinis hære
 „ gaudet sepulcro. huic enim inge-
 „ niosè comparatam consuetudinem
 „ apud Augustinum lego ita de se-
 „ pulcro Lazari discurrentem: *con-*
suetudine malignâ pressi, tanquam se-
pulti, & ita sepulti, ut de Lazaro di-
ctum est, jam putet, moles ipsa sepulcro
imposita, ipsa est vis dura consuetu-
dinis, quâ premitur anima, nec resur-
gere, nec respirare permittitur, nisi
 JESUS succurrat & adjuvet.

§. 6.
 Symbo-
 lum inve-
 terati pec-
 catoris
 Lazarus.

Egregia est observatio D. Chry-
 sostomi, cur Christus de Lazaro re-
 cens mortuo cum discipulis locu-
 tus dormire eum dicat, & amicum
 appellet: *Lazarus amicus noster*
dormit Joann. II. v. II. at non intelli-
 gentibus phrasin hanc discipulis a-
 pertè mortem Lazari exponens,
 non eum amplius vocitet amicum:
 Lazarus mortuus est. *Vides in-*
quit Orator Antiochenus quomo-
do, quando dormientem vocat, ami-
cum appellet, quando verò manifestè

de morte meminit, jam pænè amicitia
obliviscitur. Peccatoris ex fragili-
 tate delinquentis Symbolum est
 Lazarus dormiens, & hic facilè re-
 dire potest in gratiam, ideoque a-
 micus vocatur; at verò peccatoris
 ex consuetudine prævaricantis
 Symbolum est Lazarus mortuus, &
 hic non vocatur amicus, non quòd
 redire in amicitiam non possit, sed
 quòd redire non solet, quidquid
 autem fieri non solet, necessitatem
 quandam inducit, nè fiat. Quod
 ingeniosè observat Nyssenius in tri-
 bus Evangelistis, quorum duo Mat-
 thæus & Marcus affirmant solitum
 esse Pilatum die Solenni vincitorum
 aliquem in Judæorum gratiam car-
 cere eliberare, Lucas verò asserit ne-
 cessarium fuisse aliquem à Pilato
 extradi. *per diem Solennem consue-*
verat Præses populo dimittere unum
vinctum Matth. 27. v. 15. *per diem*
festum solebat dimittere Marci. 15. v.
 6. Lucas verò c. 23. v. 17. asseverat:
neesse autem habebat dimittere eis per
diem festum unum. quod consuetu-
 do induxit, necessitas continuavit.
 similiter qui malè agere consuevit,
 impossibile sibi existimat agere be-
 ne: *non potest arbor mala bonos fru-*
tus facere.

Vivam inveterati peccatoris i-
 maginem exhibet miserandus ille
 energumenus, cui malignus Spiri-
 tus lingvæ aurium & oculorum u-
 sum ademerat, & jam in ignes, mox
 in aquas jactabat Marci 9. cujus
 sortem miserati Discipuli exorciza-
 re iniquum hospitem tentarunt, sed
 frustra, pertinacior enim fuit ini-
 micus, quàm ut Apostolorum jus-
 sis obsequeretur. Recurrit proinde
 Pater Energumeni ad ipsum gratia-
 rum & curationum fontem Jesum,
 ad cujus pedes abjectus calamita-
 tem suam ex eo immodicam expo-
 nit, quòd à Discipulis Jesu malignus
 hospes exturbari non potuerit: *dixi*
disci-

§. 7.
 Item Ener-
 gumenus
 lunaticus.

discipulis tuis, ut ejicerent illum, & non potuerunt. quid causæ? quod simul sumti Apostoli post tot alios è miserorum corporibus profligatos dæmones hunc unum non expulerint? ex interrogatione Salvatoris facile erit causam conijcere, sciscitatur proinde Dominus: quantum temporis est, ex quo ei hoc accidit? at ille ait: ab infantia. ecce causam, cur hospitio, quod longi temporis præscriptione suum dæmon fecerat, nolit decedere post tam diurnam immorationem. jubetur nihilominus supremæ potestati cedere, nec unquam amplius reverti. ita enim JESUS intonat: *Surde & mute Spiritus, ego præcipio tibi, exi ab eo, & amplius ne introeas in eum* v. 24. cur tantâ verborum severitate utitur, & expressum interponit de non revertendo mandatum? respondet Euthymius: *hoc dixit prævidens quod futurum erat, ut rursus ad eum reverteretur, prohibet ergo.* licitum sibi putat Diabolus longaque experientiâ perfacilem esse comperit regressum à privatione ad habitum, quando videlicet in pœnitente diuturna peccandi Consuetudo prævaluit. pejus dæmone peccatum est, & facilius legionem dæmonum integram, quam inveteratum peccatum expuleris, cum hoc spontè admittatur, illi verò violentè sese in animam intrudant.

Gloriantes de sua nobilitate Judæos, quod semen essent Abrahæ, & nulli unquam servivissent, hisce verbis incarnata Sapiencia perstringit: *Amen amen dico vobis, quia omnis qui facit peccatum, servus est peccati.* Joann. 8. v. 34. nemo de libertate gloriatur, si libertate abusus suâ, consensit peccato; jam enim non liber amplius, sed servus est. quare servus? quia in castrum animæ suæ tyrannum admisit, qui

tantâ libidine vexabit, tantâque vi exagitabit animum, ut pœnè cogat plura admittere peccata. audiamus præclarum Dominicorum verborum interpretem Cardinalem Cajetanum: *peccatum remanens dominatur in animo trabendo ad aliud peccatum tantâ & tali efficacîâ, ut oporteat hominem subiectum peccato, nisi pœniteat, denuò peccare.*

Multis similitudinibus Doctrinam hanc venustat Chrysostomus, & inveterata scelera abolendi difficultatem ac quandam velut impossibilitatem verbis hisce insinuat: planta quidem humi confita facile revellitur, per multum verò temporis radicibus firmata non itidem. Et ædificium recenter fundatum à vexantibus facile subvertitur, bene verò firmatum, multa negotia diruere conantibus præbet. & fera quibus locis multum temporis est conversata, difficulter expellitur. & sicut febris ab initio aggressa non magnâ siti laborantes exurit, postquam autem invaluerit, & flammam extulerit, jam sitim inducit immedicabilem, sic & in vitioso accidit affectu, si se circa primordia in animam nostram inserentem non prohibuerimus, neque fores occluderimus, ingressus jam insanabilem susceptoribus morbum infert. Hæc ad verbum Antiochenus Orator. Comparant alii malam consuetudinem clavo Sifaræ; quo caput Archistrategi à Jabele terræ fuit affixum Jud. 4. conatus sinè dubio fuerit clavum Sifara eximere, sed frustra. alii malam Consuetudinem vocant malam illam uxorem, quam qui duxit, impossibile sibi dixit cœnam Evangelicam adire: *uxorem duxi: non possum venire* Luc. 14, aliis hedera placet circumplexa quercum cum lemmate: *nec recisa recedet.* aliis asbestus, ubi ignem conceperit, restingvi non potest: *semper*

§. 8.

Malæ consuetudinis vis variis similitudinibus exponitur.

ardebit. aliis aquila à dipsade fer-
pente maculoso morfa inextingvi-
bilem nutriens sitim: *semper arden-
tius.* aliis crocodilus hominem de-
vorans: *plorat & vorat.* nimirum
propter Malam Consuetudinem
commissa flemus, flenda committi-
mus. aliis ursus ad mel fervens
combustâ licet lingvâ illicò rediens:
nocet & delectat, aliis fomes accen-
sus: *vivit ad extremum.* aliis fluvius
ipso progressu crescens: *Vires
acquirit eundo.*

§. 9.
Duplex
extirpan-
tiae malæ
Consuetu-
dinis re-
medium.

Verum nihil obstantibus hisce
quæ diximus omnibus non est de-
speranda malarum consuetudinum
extirpatio, si duo illa observentur
præscripta: *Vigilate & Orate.* au-
diamus vocem Domini monentem,
commonet Chrysológus serm. 43.
Orate nè intretis in tentationem. *in
tentationem vadit, qui non vadit ad
orationem. verè novit rectè vivere,
qui rectè novit orare* inquit D. Au-
gustinus homil. 4. ex 50. Ingens præ-
sidium est adversus omnes naturæ
perverfæ motus, vigiliæ conjuncta
oratio. vigilassent & orassent Apo-
stoli, nulla eos tentatio apprehen-
dere potuisset: *tentati sunt Discipu-
li Dominum deserendo, qui somno po-
tius indulserant, quàm Orationi* Ter-
tull. lib. de orat. Dom. Felicius Pe-
tro egit Paulus, de quo Act. 16. v. 25.
*mediâ autem nocte Paulus & Silas o-
rantes laudabant Dominum.* ecce
vigiliam orationi conjunctam, cujus
fructum mox ambobus licuit expe-
riri. *subitò verò terræ motus factus
est magnus, ita ut moverentur fun-
damenta carceris, & statim aperta
sunt omnia ostia, & uni-versorum
vincula soluta sunt.* Præclarissima
hæc est figura eorum, qui pravis
consuetudinibus quasi vinculis con-
stricti in carcere vitiorum hærent, à
quibus ut absolvantur vigilant & o-
rent. Paulus & Silas cum in ner-
vo pedes haberent, inquit Sanctus

Ambrosius, mediâ tamen nocte fur-
gebant mentis vestigio, exorabant
Dominum & laudis Sacrificium of-
ferebant, ideòque ubi non defecit
devotionis officium, adfuit etiam
solutionis remedium. facile prava-
rum Consuetudinum solventur vin-
cula, si orationum nobis non defue-
rint præsidia. Orandum est, & qui-
dem per illorum Sanctorum suffra-
gia, qui ex pravorum habituum
vinculis feliciter expediti sunt: qua-
les Latio poenitens, Augustinus,
Magdalena, centenique alii fuerunt.
Orandum est per Sanctorum om-
nium cineres & merita, per Virgi-
nis Matris dolores ac amores, lac &
lacrymas, per JESU Salvatoris no-
stri Sacratissimum nomen, vulnera,
fangvinem, & quidquid Sacrum ac
Sanctum est. Orationi jungatur
vigilantia, quâ juxtâ consilium &
phrasim S. Bernardi inducias à no-
bis impetremus, quas cum DEO in-
eamus, & à mala Consuetudine tri-
duo quatrídúve sub multa in ære
vel pelle certò perfolvenda, si in ve-
titum relabi contingat, nobis inter-
dicamus; adhibita insuper exami-
nis ut vocant particularis industriâ,
per quam certo certius faciemus
duraturam de priori necessitate
virtutem.

S. Ambro-
sius in
Pl. 118.

In Emblema sit Sylvestris py-
rus, in qua geniolus frustra dulcem
inquirit fructum, nisi refectos ramos
mansuetiori inoculet arbori; lem-
ma Evangelicæ consonet sententiæ:
Non facit hæc Arbor aliter. vel Go-
morrhææ pomo inscribamus:
Manet vitiosa propago. sub arbore
Cancer sit, qui ut velit, retrogrado
nunquam abstinere gressu: *sic semper
Sibat & ibit.* vel reducem ad mel-
la muscam, licet decies abactam hoc
lemmate donemus: *nitimur in ve-
titum.* vel Prodigii de grege pecus
ad suum rediens volutabrum hac
epi-

§. 10.
Emblema.

epigraphe signemus : *nitimur in scelerum canitur : expellas furcā , tamen us-*
tidum. Nimirum Consuetudo , al- *que redibit.*
 tera Natura, de qua populari voce

PROBLEMA X.

Quis diffamaverit Villicum?

DOMINICA VIII. POST PEN- TECOSTEN.

Diffamatus est. Luc. 16. v. 1.

§. 1.
An Villi-
cum ini-
quitas
diffamā-
rint boni
Angeli.

Diffamatum esse villi-
cum audivimus, à quo
diffamatus sit, à do-
mesticis an extraneis,
ab amicis hominis di-
vitis, an inimicis, ab Angelis an dæ-
monibus? nescimus. Angelos bo-
nos fuisse suspicor, qui clientum
suorum injurias à villico iniquitatis
irrogatas ferre diutius noluerunt,
sed in sanctissimas accensi vindicias
repræsentare Divinæ Justitiæ in-
justissimi Villici fraudes & nequitas,
Accedit quòd Evangelista, observet
diffamatum esse villicum *quasi dissi-*
passet, non quòd absolute dissiparit
Domini substantiam, sed quasi dissi-
passe visus sit, quæ deferendi mode-
stia in alios vix cadit quàm bonos
Angelos, qui in ipsa delatione dimi-
nuere potius quàm exaggerare no-
stros solent errores, & ut verbis D.
Athanasii utar *possibilitatem etiam re-*
legant mendacii, hoc est, ita speciem
facti repræsentant, ut nec umbram
falsitatis admisceant, ideòque non
dissipatorem appellant, sed diffam-
matum duntaxat proponunt, *quasi*
dissipasset. Militat hæc quidem ra-
tio pro bonis Angelis, sed fortior in
contrarium urget, diffamatorem vi-

delicet fuisse diabolum, qui juxta
nomen suum *Calumniator*, & gene-
ralis titulus est *Accusator fratrum*,
cujus una voluptas & indefessus
labor, accusare servos ante conspe-
ctum DEI. & quia sæpissimè jam
convictus est mendacii, non audet
dicere, dissipata esse bona Domini,
sed *quasi* dissipata ut majorem ac-
cusationi suæ adstruat fidem, quam
tamen nec hoc astu impetrat, quin
priùs prudentissimus Dominus re-
um accersat, & percontetur: *quid*
hoc audio de te? quasi non libenter
audiat Dominus, quòd delatus ma-
lè audiat servus, mallet enim illum
in honore & optima apud omnes
esse existimatione, quàm nescio cu-
jus infidelitatis insimulari. hic ni-
mirum semper fuit eritque DEI no-
stri & omnium DEO devotorum
genius, bonæ aliorum famæ opti-
mè consulere, quod lectissimis ali-
quot figuris expendendum dabo.

DEI nostri personam in teatro
Evangelico gessit bonus ille mali filii
Pater, qui respiscenti prodigo post
paternam dissipatam substantiam,
vestes priùs quàm panem adferri
jussit, etsi panem is non vestem pe-
teret; quasi doceret, honorem ma-

§. 2.
Etiam im-
piorum
famæ cu-
ram gerit
DEUS.